

Hoe wordt uw pensioen berekend als u vervroegd met pensioen wilt?

Deze notitie gaat over vervroeging van pensioen. We leggen uit dat uw vervroegde pensioen gebaseerd is op vervroegingsfactoren. En u leest wat de invloed is van rente en sterftekansen op deze vervroegingsfactor.

Bij de berekening van uw pensioen gaan we ervan uit dat u op 68 jaar met pensioen gaat

Als u werkzaam bent bij bp, wordt het verwachte pensioen berekend in de veronderstelling dat u tot uw 68e in dienst blijft van bp. Het pensioen dat nu al voor u is opgebouwd wordt in de berekening van het verwachte pensioen verhoogd met 1,875% van uw pensioengrondslag voor elk toekomstig dienstjaar. Hierbij wordt voor alle toekomstige jaren uitgegaan van uw huidige pensioengrondslag. De pensioengrondslag is uw salaris (tot een bepaald maximum) verminderd met de AOW-franchise (het gedeelte van uw salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd vanwege uw toekomstige recht op een AOW-uitkering). Zaken als de rente en sterftekansen hebben geen invloed op de hoogte van het pensioen dat u ontvangt als u op uw 68^e met pensioen gaat.

Eerder met pensioen?

Als u eerder met pensioen wilt dan op uw 68^e, dan kunt u de pensioeningang vervroegen. Bij deze vervroeging wordt de jaarlijkse pensioenuitkering verlaagd, omdat de uitkering naar verwachting langer wordt uitgekeerd. De verlaging wordt gebaseerd op vervroegingsfactoren. Deze vervroegingsfactoren moeten zodanig zijn dat de waarde van het pensioen ongeveer gelijk blijft.

Hoe bepalen we de waarde van het pensioen?

Bij de bepaling van de waarde van het pensioen wordt onder meer gekeken naar de levensverwachting (sterftekansen) en de rente. Bij de bepaling van de waarde wordt alleen gekeken naar het pensioen dat u al heeft opgebouwd op het moment dat u vervroegd met pensioen wilt, en dus niet naar het pensioen dat u vanaf die datum tot uw 68^e nog zou opbouwen.

Hoe werkt vervroeging?

Bij vervroeging wordt de pensioenuitkering die op uw 68^e zou ingaan verlaagd. Met het bedrag dat u *vanaf* uw 68^e minder krijgt, wordt de pensioenuitkering *tot* uw 68^e betaald.

- Stel dat de waarde van het pensioen dat u vanaf uw 68^e krijgt € 12 bedraagt per euro die jaarlijks wordt uitgekeerd. Met andere woorden, het pensioenfonds moet nu € 12 in kas hebben om u vanaf uw 68^e levenslang elk jaar € 1 te kunnen uitbetalen.
- En stel dat u op uw 63^e met pensioen wilt, en de waarde van een jaarlijkse uitkering van € 1 vanaf uw 63^e tot uw 68^e € 4 is. De vervroegingsfactor is dan $12 / (12 + 4) = 0,75$.
- Als u uw pensioen op uw 63^e laat ingaan, ontvangt u 75% van het pensioen dat u vanaf uw 68^e zou krijgen (als u op uw 63^e zou stoppen met werken en daarna dus geen nieuw pensioen meer zou opbouwen). De verlaging van 25% over de jaren vanaf 68 wordt dus gebruikt voor de uitkering van 75% tussen leeftijd 63 en 68.

Wat is de invloed van rente en sterftekansen op de vervroegingsfactor?

Als de rente stijgt, neemt de waarde van het pensioen af. De rente heeft (vanwege het effect van rente op rente) meer invloed op de waarde van pensioenuitkeringen die verder in de toekomst liggen dan op pensioenuitkeringen die in de nabije toekomst liggen.

- Stel de rente is 0%, dan kan vanaf 68 jaar met € 12 in de pensioenpot 12 jaar lang tot 80 jaar € 1 worden uitgekeerd.
- Stel de rente stijgt naar 5,5% dan is er nog maar € 9,10 nodig op de pensioendatum om 12 jaar lang € 1 uit te kunnen keren
- de totale waarde van het pensioen dat tussen uw 63^e en 68^e wordt uitgekeerd daalt van 4 naar 3,9. Dan bedraagt de nieuwe vervroegingsfactor $9,1 / (9,1 + 3,9) = 0,70$.

Bij een wijziging van de sterftekansen geldt iets soortgelijks. Als de levensverwachting toeneemt, neemt de periode waarin het pensioen naar verwachting wordt uitgekeerd toe. Daarmee krijgen uitkeringen die verder in de toekomst liggen wat meer gewicht in de totale waarde van het pensioen. Stel dat de waarde van het pensioen vanaf uw 68^e stijgt naar 12,67 (omdat het langer moet worden uitgekeerd) en de waarde van uw pensioen tussen uw 63^e en 68^e gelijk blijft, dan wordt de nieuwe vervroegingsfactor $12,67 / (12,67 + 4) = 0,76$.

Waarom worden de flexibiliseringsfactoren aangepast?

De flexibiliseringsfactoren worden minstens eenmaal per twee jaar geactualiseerd. De factoren worden tussentijds (jaarlijks) aangepast als de veronderstellingen (met name sterftekansen en rente) in relatief grote mate zijn gewijzigd. Als de factoren niet worden geactualiseerd, zal er een te groot verschil kunnen ontstaan tussen de waarde van het pensioen vóór vervroeging en de waarde van het pensioen ná vervroeging. Om niet te erg afhankelijk te zijn van de rente op één bepaald meetmoment, wordt door Pensioenfonds bp een gemiddelde rente gebruikt die periodiek wordt geactualiseerd.

Doordat de factoren periodiek worden aangepast, valt er nu nog weinig te zeggen over de mate waarin uw pensioen zal worden verlaagd als u ná 2024 vervroegd met pensioen gaat. Als u uw pensioen op uw 68e laat ingaan, spelen de vervroegingsfactoren geen rol in de hoogte van het pensioen.

Wat zijn de gevolgen van de laatste aanpassing van de flexibiliseringsfactoren?

De flexibiliseringsfactoren zijn met ingang van 2023 geactualiseerd, omdat de geldigheidsduur van de vorige factoren de maximale 2 jaar had bereikt. De waarde van een pensioen dat wordt uitgekeerd vanaf leeftijd 68 is nu lager dan toen de vorige factoren werden vastgesteld. Dit komt door de sterk gestegen rente. In de tussentijd zijn er ook nieuwe sterftekansen gepubliceerd; de levensverwachting is hierbij toegenomen. De hogere levensverwachting heeft voor een beperkte stijging van de waarde gezorgd, maar per saldo is dus sprake van een vrij grote daling. Door deze daling levert vervroeging bij de nieuwe flexibiliseringsfactoren een lager pensioen op dan bij de vorige flexibiliseringsfactoren.